Stručni rad

„ČITANJE MLADIH HRVATSKIH PISACA“ U 2. GODINI PROVOĐENJA

Alen Orlić

Klasična gimnazija, Zagreb

Sažetak

U školskoj godini 2025./2026. učenici dvaju drugih razreda Klasične gimnazije u Zagrebu sudjelovali su u školskom projektu *Čitanje mladih hrvatskih pisaca*, koji se u toj školi proveo drugu godinu zaredom. U radu se objašnjava tko su prema projektu mladi hrvatski pisci, navode se predstavljeni mladi hrvatski pisci i njihova djela u projektu te su predstavljene aktivnosti provedene u drugoj godini projekta. U završnom dijelu rada predstavljeni su rezultati ankete provedene među učenicima u vezi s njihovim sudjelovanjem u projektu.

Ključne riječi: mladi hrvatski pisci, suvremena hrvatska književnost, poticanje čitanja, školski projekt.

1. Uvod

U školskoj godini 2025./2026. učenici 2. C i 2. E razreda Klasične gimnazije u Zagrebu sudjelovali su u školskom projektu *Čitanje mladih hrvatskih pisaca*, koji se u Klasičnoj gimnaziji provodi drugu godinu zaredom,[1] no učenicima tih dvaju razreda to je bila prva godina sudjelovanja u projektu. S obzirom na to da je nekoliko učenika 1. A, 1. B i 1. C razreda za čitanje djela po svom izboru izabralo djela mladih hrvatskih pisaca, i ti su učenici sudjelovali u aktivnostima projekta *Čitanje mladih hrvatskih pisaca*.

U drugoj godini provođenja projekta *Čitanje mladih hrvatskih pisaca* mladim su hrvatskim piscima smatrani hrvatski pisci i spisateljice rođeni 1991. godine ili poslije 1991. godine.

2. Predstavljeni mladi hrvatski pisci i njihova djela

Učenici su čitali ovih dvadeset dvoje mladih hrvatskih pisaca i 34 njihovih djela:

1. **Carly Césaire** (**Karla Mihaljević**): *A što ako...?* (zbirka kratkih priča), *Preko puta* (roman), *Sjeti se* (roman)
2. **Mislav Gleich**: *Beskrajno ljeto* (roman), *Pentalogija tragedija* (zbirka pripovjedaka), *Samostan Craven Hill* (roman)
3. **Gloria Lujanović**: *Otac* (poema), *Srce zemlje* (antiratna knjiga), *Škola* (poema)
4. **Magdalena Mrčela**: *Između* (roman), *Kako je Flegmarin postao kapetan* (roman), *Osvetnici* (roman)
5. **Borna Gredelj**: *Prozori ekscesa* (roman), *Teatar okrutnosti* (roman)
6. **Luka Katančić**: *Kad šutnja progovara* (pjesnička zbirka), *Reći ću ti drugi put* (pjesnička zbirka)
7. **Luka Mavretić**: *Igra kameleona* (pjesnička zbirka), *Svi moji osim mene* (pjesnička zbirka)

[1] Više o projektu, razlozima pokretanja projekta i aktivnostima u prvoj godini provođenja projekta v. Orlić [1.], Ursa [2.] i Greguraš [3.].

8. **Borna Vujčić**: *Kao da nema sutra* (roman), *Nužno zlo* (roman)
9. **Jan Bolić**, *Život koji želiš živjeti* (roman)
10. **Matea Čvagić Prašnjak**, *Cesta za Zion* (roman)
11. **Denis Ćosić**, *Panonska gotika* (pjesnička zbirka)
12. **Silba Ljutak**, *Kuća na otoku* (pjesnička zbirka)
13. **Valentina Mavretić**, *Ljuljačka* (zbirka kratkih priča)
14. **Lara Mitraković**, *Dva puta za jug* (pjesnička zbirka)
15. **Kristina Paj**, *Ne gubi fokus* (roman)
16. **Petra Prtajin**, *Samo jedna od* (roman)
17. **Rajna Racz**, *Djevojka–Zarez* (pjesnička zbirka)
18. **Filip Rutić**, *O neuspjehu i nebitnome* (roman)
19. **Dora Šustić**, *Psi* (roman)
20. **Lucija Švaljek**, *Uspavanka za Elizu* (roman)
21. **Espi Tomičić**, *Kako se tuguje* (slikovnica za djecu i odrasle)
22. **Lucija Tunković**, *Pupčana vrpca* (roman).

Mladi hrvatski pisci koji su zastupljeni u projektu s najviše djela jesu: Carly Césaire, Mislav Gleich, Gloria Lujanović i Magdalena Mrčela. Ti su pisci bili zastupljeni s trima različitim djelima. S dvama djelima bili su zastupljeni Borna Gredelj, Luka Katančić, Luka Mavretić i Borna Vujčić, a ostali mladi pisci bili su zastupljeni u projektu s jednim svojim djelom.

Neki od pisaca zastupljenih u projektu imaju zasad objavljenu jednu knjigu, neki imaju objavljene dvije knjige, neki već i tri, a neki imaju čak i više od triju objavljenih knjiga.

3. Književni susreti s mladim hrvatskim piscima

U sklopu projekta *Čitanje mladih hrvatskih pisaca* u drugoj godini provođenja organizirano je devet književnih susreta s mladim piscima u Knjižnici Božidara Adžije i Knjižnici *Savica* u Zagrebu. Prvi susret bio je u listopadu 2025. s Bornom Gredeljom u Knjižnici Božidara Adžije [4.], zatim su u toj knjižnici u studenom učenici imali priliku razgovarati s Glorijom Lujanović [5.] i Lukom Mavretićem [6.] te u siječnju s Carly Césaire [7.], Lucijom Švaljek [8.] i Mislavom Gleichom [9.]. U

travnju je održan književni susret s Lucijom Tunković u Knjižnici *Savica* [10.] i s Lukom Katančićem u Knjižnici Božidara Adžije [11.] u kojoj je održan i posljednji književni susret u drugoj godini provođenja projekta – književni susret s Valentinom Mavretić [12.]. Razgovor s mladim književnicima vodili su učenici koji su pročitali njihova djela, a o svakom su književnom susretu učenici napisali i članak za digitalni školski časopis Klasične gimnazije *Mi*.

Nekim mladim piscima književni susret u sklopu projekta *Čitanje mladih hrvatskih pisaca* bio je njihov prvi susret s publikom. Projekt je, dakle, omogućio mladim hrvatskim piscima izravan susret s mladim čitateljima (ali ne samo s mladim čitateljima jer su ti književni susreti otvoreni za sve zainteresirane posjetitelje) i stvaranje dijaloga o njihovim djelima.

4. Javno predstavljanje školskoga projekta *Čitanje mladih hrvatskih pisaca*

U Knjižnici Božidara Adžije u Zagrebu 24. travnja 2026. održano je predstavljanje projekta *Čitanje mladih hrvatskih pisaca*. Predstavljanje je uvodnom riječju otvorila Iva Džambaski, koordinatorica Specijalnoga odjela za odrasle Knjižnice Božidara Adžije, koja je istaknula da Knjižnica Božidara Adžije nastoji biti više od mjesta posudbe knjiga i da takvim projektima pokušava poticati mlade na kritičko razmišljanje i razvijanje čitateljskih navika te da ulaganje u mlade čitatelje i pisce znači ulaganje u društvo koje misli, propituje i stvara. Zato Knjižnica Božidara Adžije svesrdno podržava projekt. Džambaski je istaknula da mladi pisci donose teme koje su duboko ukorijenjene u stvarnost današnjega društva – progovaraju o identitetu, izazovima odrastanja, društvenim promjenama i osobnim borbama te time ne obogaćuju samo književnu scenu nego i doprinose širem društvenom dijalogu [13.]. Zatim je projekt nazočnima predstavio Alen Orlić, pokretač projekta i organizator predstavljanja projekta, nakon kojega je nekoliko učenika Klasične gimnazije predstavilo djela mladih hrvatskih pisaca koja su pročitali u sklopu projekta: Allison Šimić (2. E) predstavila je knjigu *Škola* Glorije Lujanović, Iskra Mušić (2. E) predstavila je roman *Preko puta* Carly Césaire, Una Glavač (2. E) predstavila je pjesničku zbirku *Igra kameleona* Luke Mavretića i pjesničku zbirku *Kad šutnja progovara* Luke Katančića, Katarina Ivšić (2. E)

predstavila je također jednu Katančićevu zbirku – *Reći ću ti drugi put*, Grga Filip Jureković (1. A) predstavio je zbirku pripovjedaka *Pentalogija tragedija* Mislava Gleicha, Lucija Mirčić Jukica (2. E) predstavila je roman *Cesta za Zion* Matee Čvagić Prašnjak, Ena Dumić (1. C) predstavila je roman *Uspavanka za Elizu* Lucije Švaljek. „Svi su se učenici jako potrudili na zanimljiv način predstaviti djela te ih što bolje opisati i preporučiti publici, stoga je bio pravi užitak slušati ih“, istaknula je učenica Tena Sučić (2. E) u svom članku za školski časopis *Mi* [13.]. Na tom su predstavljanju projekta bili nazočni i poneki mladi hrvatski pisci (Carly Césaire, Borna Gredelj, Luka Katančić, Luka Mavretić), koji su iskazali oduševljenje projektom i učeničkim predstavljanjima pročitanih djela, a istaknuli su i da im je taj projekt znatan poticaj za daljnji rad i da im pomaže u medijskoj vidljivosti i proširenju čitateljskoga kruga. Naime, projekt ima i stranicu na Instagramu (mladi_hrvatski_pisci) na kojoj se najavljuju književni susreti, objavljuju fotografije s književnih susreta i drugo u vezi sa stvaralaštvom mladih hrvatskih pisaca.

O održanom predstavljanju projekta *Čitanje mladih hrvatskih pisaca* u Knjižnici Božidara Adžije objavljen je i članak u *Vijencu* [14.].

Projekt *Čitanje mladih hrvatskih pisaca* predstavljen je i na Danu otvorenih vrata Klasične gimnazije 13. travnja 2026. Zainteresiranim posjetiteljima, ponajprije učenicima 8. razreda OŠ, projekt su predstavili učenici Katarina Ivšić (2. E), Grga Filip Jureković (1. A), Tena Sučić (2. E) i Allison Šimić (2. E) te nastavnik Alen Orlić.

5. Anketa

Na kraju nastavne godine u 2. C i 2. E razredu provedena je anonimna anketa u vezi s projektom *Čitanje mladih hrvatskih pisaca* u kojoj je sudjelovalo 26 učenika.

Prvi je anketni zadatak učenicima bio procijeniti u rasponu od 1 do 5 (ocjena 1 označava najmanju, a ocjena 5 najvišu razinu zadovoljstva) svoje zadovoljstvo sudjelovanjem u školskom projektu *Čitanje mladih hrvatskih pisaca*. Najveći broj učenika u potpunosti je zadovoljan sudjelovanjem u projektu, tj. dvadeset dvoje učenika zaokružilo je ocjenu 5; troje učenika zaokružilo je ocjenu 4, ocjene 3 i 2

nitko nije zaokružio, a jedan je ispitanik zaokružio ocjenu 1. Prosječna je ocjena zadovoljstva sudjelovanjem u projektu 4,73.

Drugi je anketni zadatak učenicima bio objasniti odgovor, odnosno napisati što im se svidjelo i/ili što im se nije svidjelo, a ovo su neki od učeničkih odgovora:

„Svidjelo mi se imati kreativan oblik nastave izvan učionice i susresti se s domaćim piscima koje često zanemarujemo.“
„Svidjela mi se učestalost književnih susreta i predstavljanja projekta.“
„Sve mi se svidjelo, jako dobra ideja, bilo je zanimljivo.“
„Sviđa mi se što svi izlažu stvari koje njih zanimaju. Nije prenaporno, ne moramo svaki mjesec nešto novo uz lektiru.“
„Svidjelo mi se to što smo se upoznali s perspektivom pisaca i time možda postali i motivirani da postupamo kao oni i da pišemo vlastite književne sadržaje.“
„Svidjelo mi se to što sam dobila priliku upoznati i razgovarati s mladim hrvatskim književnicima. Ovaj me projekt potaknuo da čitam mlade hrvatske pisce.“
„Sviđa mi se prilika koju dobivamo, razgovor s brojnim književnicima, izloženost mnogim novim djelima koje još nisam imao šansu pročitati i naravno odlične ocjene za sudjelovanje.“
„Svidjelo mi se zbog mogućnosti dobivanja dobrih ocjena, a i zbog mogućnosti upoznavanja s djelima autora za koje do sada nisam čuo.“
„Sve mi se svidjelo, projekt je edukativan i interaktivan te sam imala priliku upoznati toliko divnih književnika.“
„Jako mi je drago što imam priliku upoznati mlade pisce i što ih mogu pitati sve što me zanima. Svidjelo mi se što smo čitali i razne književne vrste.“
„Svidjelo mi se što se potaknulo mlade na čitanje mladih hrvatskih pisaca.“
„Uživala sam u sudjelovanju u projektu jer me na neki način potaknuo da počnem više i redovitije čitati. Čak i one vrste koje sam nekoć smatrala dosadnim, npr. poeziju.“
„Svidjelo mi se imati tu mogućnost da pitam mlade književnike kako su počeli pisati, kako i zašto su napisali baš to djelo itd.“
„Nije mi se svidjelo što nismo mogli bilo koju knjigu čitat.“

Treći je anketni zadatak bio napisati razlog(e) odabira predstavljenoga književnog djela. Ovo su neki od učeničkih odgovora:

„Čitali smo dio djela 'Škola' zajedno na satu i već sam je onda zavoljela.“
„Bilo je djelo koje me se najviše dojmilo. Također, mladi pisac mi je bio vrlo simpatičan.“
„Volim čitati poeziju.“
„Zato što je djelo zanimljivo.“
„Nisam znao što da uzmem pa mi je profesor preporučio odličnu knjigu.“
„Bio je zanimljiv naslov.“
„Preporuka profesora. Autorica je mlada i to se vidi iz njenog rada. Knjiga je napravljena za mlade što mi se svidjelo.“
„Draga mi je knjiga i izvan projekta te vjerujem da obrađuje važnu temu u RH.“
„Što se tiče mojega odabira za književno djelo, mogu reći da sam došao do djela po preporuci knjižničarke.“

„Nisam imao ideju što bih pročitao te sam zamolio profesora za savjet koju knjigu da odaberem. Izbor me se iznimno dojmio.“
„Odabrao sam to djelo jer mi se činilo nekako jednostavno i ne pre dugačko.“
„Glavni razlog je bio to što sam osobno upoznala književnicu čije sam djelo predstavljala.“
„Odabrala sam to književno djelo zato što nikad prije nisam čitala poeziju i činilo mi se da će me se dojmiti.“
„Zbog teme.“
„Tijekom provođenja ovoga projekta počela sam više čitati poeziju za koju nisam znala da mogu uživati u njoj te sam izabrala svoje književno djelo upravo da proširimo svoje poglede na pjesničke zbirke.“

Četvrti je anketni zadatak učenicima bio odgovoriti jesu li ih koja učenička predstavljanja djela mladih hrvatskih pisaca potaknula da i sami pročitaju neka od tih predstavljenih djela. Trebali su odabrati jedan od triju ponuđenih odgovora:

A. Jesu, pročitao/pročitala sam jedno djelo (ili više njih).
B. Jesu, pročitat ću jedno djelo (ili više njih) kad budem imao/imala vremena.
C. Nisu.

Najviše je učenika zaokružilo odgovor B., njih šesnaestero, tj. 61,50 % učenika; odgovor A. zaokružilo je sedmero učenika (27 %), a odgovor C. troje učenika (11,50 %).

Peti je anketni zadatak učenicima bio zaokružiti odgovor DA ili NE na pitanje bi li željeli i sljedeće školske godine sudjelovati u školskom projektu *Čitanje mladih hrvatskih pisaca*. Svi su učenici zaokružili odgovor DA, dakle svi su ispitanici izrazili želju sudjelovati u projektu i sljedeće školske godine, čak i ispitanik koji je svoje zadovoljstvo sudjelovanjem u projektu ocijenio ocjenom 1.

Učenici su mogli na kraju ukratko objasniti svoj odgovor na prethodno pitanje, što su poneki učenici i učinili:

„Htio bih nastaviti s ovim projektom jer vidim uspješan učinak na svoje čitanje i čitanje drugih kolega u razredu.“
„Želim nastaviti s ovim projektom zbog velike prilike koja nam se pruža, koju mnogi učenici nemaju.“
„Super je organizirano i volio bih ponovno sudjelovati.“
„Želim zato što mislim da je to odlična prilika za bilo koga od nas, čitati nečiju knjigu i onda upoznati njezinog autora divan je osjećaj koji se riječima ne može opisati.“
„Htio bih opet sudjelovati iduće godine zato što na taj način lagano dobrim dobre ocjene, a i upoznam se s novim djelima i autorima, za koje inače vjerojatno ne bih.“
„Želim zato što volim pričati s književnicima te dobivam odlične ocjene.“
„Projekt smatram odličnom prilikom za pronalazak svoje najdraže vrste djela i velikom podrškom mladim hrvatskim piscima.“

„Projekt me potaknuo da više čitam mlade hrvatske pisce.“
„Itekako, uživala sam u brojnim književnim susretima te se nadam da ću ih u budućnosti imati priliku voditi.“
„Sigurna sam da postoji još mnogo djela koje nismo obradili ove školske godine tako da bi mi bilo drago da se projekt nastavi.“
„Sviđa mi se taj projekt, kako je održan i kako sudjelujemo i učimo.“

6. Zaključak

U projektu zagrebačke Klasične gimnazije *Čitanje mladih hrvatskih pisaca* u školskoj godini 2025./2026. predstavljeno je dvadeset dvoje mladih hrvatskih pisaca i 34 njihovih djela. U toj drugoj godini provođenja projekta mladim hrvatskim piscima smatrani su hrvatski pisci i spisateljice koji su rođeni 1991. godine ili poslije 1991. godine. Na javnom predstavljanju projekta u Knjižnici Božidara Adžije u Zagrebu sedmero je učenika imalo priliku predstaviti djela mladih hrvatskih pisaca, a projekt je predstavljen i na Danu otvorenih vrata Klasične gimnazije. U sklopu projekta tijekom cijele školske godine u Knjižnici Božidara Adžije i Knjižnici *Savica* održavani su književni susreti s mladim hrvatskim piscima na kojima su učenici razgovarali s mladim piscima čija su djela čitali.

Rezultati anonimne ankete provedene nakon završetka druge godine projekta pokazuju da su učenici projekt doživjeli vrlo pozitivno. Visoka prosječna ocjena zadovoljstva sudjelovanjem u projektu, stopostotni interes za nastavak sudjelovanja u projektu sljedeće školske godine te brojni komentari učenika pokazuju da su susreti s književnicima, mogućnost slobodnijega odabira djela i aktivno sudjelovanje u različitim projektnim aktivnostima bili važni čimbenici njihove motivacije za čitanje. Posebice je vrijedno što su mnogi učenici istaknuli da ih je projekt potaknuo na češće čitanje, upoznavanje novih autora i književnih vrsta te razvijanje zanimanja za suvremenu hrvatsku književnost.

Projekt je pružio vrijednu potporu mladim hrvatskim piscima omogućivši im izravan susret s (mladim) čitateljima i stvaranje dijaloga o njihovim djelima. Suradnja Klasične gimnazije i gradskih knjižnica pridonijela je uspješnoj provedbi projekta te je primjer dobre prakse u području poticanja čitanja. Dobiveni rezultati upućuju na opravdanost daljnjega provođenja i razvoja projekta uključivanjem

novih autora, djela i aktivnosti kojima će se dodatno jačati čitateljska kultura učenika i promicati suvremena hrvatska književnost.

7. Popis literature i izvora

[1.] Orlić, A. (2025). Školski projekt „Čitanje mladih hrvatskih pisaca“. *Varaždinski učitelj, 8* (19), 117–125.

[2.] Ursa, M. (2025). Školski projekt „Čitanje mladih hrvatskih pisaca“ u knjižnici Božidara Adžije u Zagrebu. URL: https://izdanja.hkdrustvo.hr/casopisi/hkdn/article/view/1537 (pristupljeno 7. srpnja 2026.)

[3.] Greguraš, K. (2025). Javno predstavljanje projekta *Čitanje mladih hrvatskih pisaca*. Časopis učenika Klasične gimnazije *Mi*. URL: https://casopis-mi.org/javno-predstavljanje-projekta-citanje-mladih-hrvatskih-pisaca/ (pristupljeno 7. srpnja 2026.)

[4.] Ivšić, K. (2025). Književni susret s Bornom Gredeljom. Časopis učenika Klasične gimnazije *Mi*. URL: https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-bornom-gredeljom/ (pristupljeno 7. srpnja 2026.)

[5.] Brečević, N. (2025). Književni susret s Glorijom Lujanović. Časopis učenika Klasične gimnazije *Mi*. URL: https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-glorijom-lujanovic/ (pristupljeno 7. srpnja 2026.)

[6.] Sedlar, P. (2025). Književni susret s Lukom Mavretićem. Časopis učenika Klasične gimnazije *Mi*. URL: https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-lukom-mavreticem/ (pristupljeno 7. srpnja 2026.)

[7.] Paić, N. (2026). Književni susret s Carly Césaire. Časopis učenika Klasične gimnazije *Mi*. URL: https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-carly-cesaire/ (pristupljeno 7. srpnja 2026.)

[8.] Ivšić, K. (2026). Književni susret s Lucijom Švaljek. Časopis učenika Klasične gimnazije *Mi*. URL: https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-lucijom-svaljek/ (pristupljeno 7. srpnja 2026.)

[9.] Kruc, T. (2026). Književni susret s Mislavom Gleichom. Časopis učenika Klasične gimnazije *Mi*. URL: https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-mislavom-gleichom/ (pristupljeno 7. srpnja 2026.)

[10.] Dragić, K. (2026). Književni susret s Lucijom Tunković. Časopis učenika Klasične gimnazije *Mi*. URL: https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-lucijom-tunkovic/ (pristupljeno 7. srpnja 2026.)

[11.] Sučić, T. (2026). Književni susret s Lukom Katančićem. Časopis učenika Klasične gimnazije *Mi*. URL: https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-lukom-katancicem/ (pristupljeno 7. srpnja 2026.)

[12.] Sedlar, P. (2026). Književni susret s Valentinom Mavretić. URL: https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-valentinom-mavretic/ (pristupljeno 7. srpnja 2026.)

[13.] Sučić, T. (2026). Čitanje mladih hrvatskih pisaca u drugoj godini provođenja. Časopis učenika Klasične gimnazije *Mi*. URL: https://casopis-mi.org/citanje-mladih-hrvatskih-pisaca-u-drugoj-godini-provodenja/ (pristupljeno 7. srpnja 2026.)

[14.] Stanković, M. (2026). Mladi čitaju mlade. *Vijenac*. URL: https://www.matica.hr/vijenac/839/mladi-citaju-mlade-39650/ (pristupljeno 9. srpnja 2026.)